

ACC. N:R M. 14613:1-3.

Landskap: Skåne Upptecknare: Harald Ahlsson, Lund
Härad: Bava Berättare: " " "
Socken: Kerishög Berättarens yrke: lantbr.
Uppteckningsår: 1958 Född år 1881 i Kerishög

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Smuden. s. 1-3.

LUF 109

S m e d e r

Smidesarbetet i vår by utfördes av fria yrkessmeder. Sådana smeder fanns i alla socknens 5 byar. De var i regel bosatta i de urgamla bysamhällena. Men deras kundkrets var ej nödvändigtvis begränsad till endast den egna byns befolkning. Utan folket kunde anlita vilken smed de ville, men de gjorde det ej i onödan.

Smederna utförde i regel endast smide på beställning. Men under de lediga tiderna på året brukade de utföra sådant smide, som de beräknade komma att ingå i framtida beställningar. Något smidesarbete till försäljning synes ej ha förekommit.

På Torreberga (som intill c. 1844 var en by med 6 gårdar men därefter en mindre herrgård) fanns intill c. 1900 en slags gårdssmed. Han bodde intill gårdens ägor och invid herrgårdsvägen. Han skötte antagligen all gårdens smidje men aldrig någon annans. Om han var anställd vid gården, är okänt.

Något smidesarbete, som bönderna i socknen utförde är ej känt.

Smederna hade alltid medhjälpare, vanligtvis lärpojkar, antalet beroende av smidesarbetets omfång. De måste vara minst 2 för att kunna slägga. De 2 av socknens smedjor gick i arv från far till son. Likaså en i Mossheddinge av Kyrkheddinge socken, som låg nära vid Nevishögs sockengräns, denna i minst 3, men kanske 4 generationer.

Dessa smeder bodde i vanliga enkla husmansbostäder, vilka vanligtvis var sammanbyggda med smedjan, och så gör den ende kvarvarande smeden, den i Nevishög, ännu. De 3 smedjerna är nedlagda, och den fjärde smeden har utvecklats till sin smedjerörelse och driver den industriellt. Särskild skostall fanns ej, men väl kolrum. För eldens lufttillförsel användes alltid bälg, som emellertid i de nu fungerande smedjorna för ett 20-tal år sen, kanske 30-tal, ersattes med fläkt.

I smedens arbete ingick såväl redskapslagning som beslagning av nya vagnar, slädar och större jordbruksredskap samt framför allt hovslageri.

Eld uppgjordes i ässjan genom att man satte eld på en liten halmviska, på vilken lades smideskol, vilket blåstes under, då kolen

ACC. N:R M. 14613:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

genast fattade eld.

Vid hovslagningen höll hästskötaren i regel upp hoven.

Ovanstående uppgifter avser tiden omkring 1895-1940.

.oOo.

3

3